

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 20-02-11968 מור נ' יניב

בפני כב' השופטת אביגיל זכריה

התובע: רמי מור

נגד

הנתבעת: אורנה יניב

פסק-דין

מבוא והצדדים להליך

בפניי תביעה כספית בעילה של לשון הרע שהגיש התובע נגד הנתבעת על סך של 34,000 ₪. התובע עוסק במתן טיפולים תחת הכותרת "טיפול אלטרנטיבי בתחום הרפואה המשלימה", לרבות בבעיות עור.

הנתבעת סובלת ממחלת האורטיקריה שהינה מחלת עור (להלן - המחלה). בין התובע לנתבעת לא הייתה קיימת היכרות אישית מוקדמת, והנתבעת לא טופלה אצל התובע ולכל היותר פנתה אליו טלפונית פעם אחת ובכך הסתכם הקשר האישי בין הצדדים.

הפרסום נשוא התביעה

הפרסום נשוא התביעה נוגע לדברים שפורסמו ע"י הנתבעת באתר "פייסבוק" ביום 25.1.20, בקבוצה סגורה העוסקת במחלת האורטיקריה (והמונה כ- 389 חברים כטענת התובע), כדלקמן: "רמי מור שרלטן, וכל מי שמנסה להגיד שיש לו דרך לרפא משקר, הייתי אצל כולם !!! עשיתי את כל הטיפולים האלטרנטיביים שקיימים, נאדה".

בכתב התביעה נטען עוד כי ביום 25.1.04, דהיינו לפני 16 שנה, פרסמה הנתבעת במסגרת הפורומים הרפואיים דברי הכפשה כנגד התובע: "לרמי מור המטומטם על סמך דמיונו הפרוע והחולני". במאמר מוסגר יצוין כבר עתה כי במעמד הדיון הובהר כי על הפרסום משנת 2004, בין שהוא מהווה לשון הרע ובין שלא, חלה כבר התיישנות והוא לא יהווה בסיס לעילה הנוכחית והתובע הביע הסכמתו לכך.

תמצית טענות הצדדים

התובע טוען כי הפרסום נשוא התביעה מהווה לשון הרע כמשמעות מונח זה בחוק, וכי הפרסום נעשה מתוך כוונה וזדון לפגוע בו ובמשלח ידו. הגם שהנתבעת הסירה את הפוסט הנ"ל לאחר

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 11968-02-20 מור נ' יניב

הרגשת התביעה, עמד התובע על תביעתו מאחר שהוא סבור שמדובר בהתנכלות אישית, מתוכננת ונמשכת.

הנתבעת טוענת כי הפרסום נשוא התביעה אינו מהווה לשון הרע אלא מתאר את חווייתה האישית אודות הטיפול במחלה והמלצתה לחולים אחרים.

עוד נטען כי הזכירה את שמו של התובע מאחר שהציג מצגי שווא בפני חולים אחרים כי יש לו את היכולת לטפל במחלה. הנתבעת ציינה בכתב ההגנה כי הפרסום נשוא התביעה הוסר על ידה, וכי לא הייתה לנתבעת כל כוונה לפגוע או להזיק לתובע וכי אפשר והיה ראוי להימנע משימוש במילה "שרלטן" ולטענתה הדברים נרשמו בסערת רגשות ומתוך אימפולסיביות. עוד התנצלה על הדברים והסירה את הפוסט.

במעמד הדיון העידו בעלי הדין וכן העיד אביה של הנתבעת. כל העדים חרגו בעדויותיהם בהרבה מהנדרש להכרעה בהליך וההתייחסות לדברים תיעשה בהיקף ובמידה הנדרשים בלבד. משלא עלה בידי להביא את הצדדים להסכמה - לרבות לאחר התנצלות הנתבעת והסרת הפוסט - אין מנוס ממתן הכרעה.

תמצית ההכרעה ודיון

לאחר עיון בכתבי הטענות ושמיעת העדויות מטעם הצדדים – **דין התביעה להידחות.** להלן הנימוקים.

חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965 יוצר איזון סטטוטורי בין הזכות לשמו הטוב של האדם לבין חופש הביטוי והדברים נקבעו בפסיקה פעמים רבות (ראה למשל בע"א (חי') 62261-01-17 [ישראל בן עזרא נ' עיריית עכו](#) (פורסם בנבו, ביום 3.7.17)).

הוראותיו של החוק מבטאות את נקודת האיזון בין שתי הזכויות, של חופש הביטוי ושל הזכות לשם טוב, כאשר זכויות אלה מתנגשות ביניהן. עוולה של לשון הרע מתגבשת בהתקיים שני יסודות עובדתיים מצטברים: יסוד "הפרסום" ויסוד "לשון הרע".

סעיף 1 לחוק מגדיר מה אותה "לשון הרע" שפרסומה עלול:

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבזו או ללעג מצידם.
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו.

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 20-02-11968 מור נ' יניב

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו ...".

סעיף 2 לחוק מגדיר מהו אותו "פרסום" המהווה חלק מיסודות העילה. בענייננו דומה כי אין מחלוקת כי פרסום הינו פוסט שנכתב באתר ממלא אחר ההגדרה של פרסום. אין חולק כי האינטרנט בכלל, והרשתות החברתיות בפרט, מהווים פלטפורמה מרכזית לפרסום ולהבעות דעות. כך שהפרסומים שם מהווים פרסום המיועד לאחר "שאינו הנפגע", כפי הוראתו של סעיף זה. ואולם ברי כי לא כל הבעת דעה, לרבות דעה שלילית על מוצר או בעל מקצוע כזה או אחר, גם בפורומים רחבים מסוג זה, תעלה כדי לשון הרע שמשמעה בדין.

על מנת לבחון האם פרסום כלשהוא עונה על הגדרת "לשון הרע" נדרש בית המשפט למבחן בן ארבעה שלבים:

- בחינת התיבה/הביטוי המהווים לשון הרע על פי הטענה על פי אמות מידה אובייקטיביות של האדם הסביר בנסיבות העניין ועל פי לשון הפרסום;
- האם ניתן לקבוע שמדובר בביטוי שהחוק התכוון להטיל חבות בגינו מתוך ראיית תכלית החוק והאיזונים בינו ובין אינטרסים אחרים;
- בהנחה ששני התנאים הראשונים מתקיימים הרי שבשלב השלישי ייבחן קיומן של ההגנות הקבועות בחוק;
- סוגיית הפיצויים/הנזק.

(ר' לעניין זה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558, בעמ' 568).

בהקשר זה, באיזון הראוי בין חופש הביטוי לבין השם הטוב, כאשר מדובר בפרסום וירטואלי שנעשה ברחבי הרשת, הנטייה היא להעניק משקל מוגבר לחופש הביטוי וזאת בשים לב למהות הפלטפורמה החדשה במרחב הווירטואלי (ראה לעניין זה רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, פ"ד סג(3) 664, בסעיפים 14 ו-18).

מן הכלל אל הפרט

כפי שצוין כבר לעיל ובמעמד הדיון הרי שהפרסום משנת 2004 התיישן ואין בו כדי להקים עילת תביעה לתובע ו/או אין בו כדי להועיל לתובע בתביעתו הנוכחית. חלוף הזמן הניכר מדבר בעד

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 11968-02-20 מור נ' יניב

עצמו. ממילא לא ברור כיצד ניתן לדבר על תכנון מראש והתנכלות נמשכת ביחס לדברים שנרשמו 15 שנה קודם לפרסום נשוא התביעה ועל כן אין בכוונתי כלל להידרש לפרסום משנת 2004.

באשר לפרסום נשוא התביעה דהיינו הפרסום משנת 2020 :

אין מחלוקת כי מתמלא יסוד ה"פרסום" כאמור לעיל.

משכך, השאלה המצריכה הכרעה בענייננו היא האם הפרסום נשוא התביעה מהווה לשון הרע כמשמעה בדין.

לאחר בחינת הפרסום בהתאם להוראות החוק, לאור ההלכות המפורטות לעיל ובמסגרת עריכת האיזון בין הזכויות המתנגשות של חופש הביטוי וזכות התובע לשם טוב - לא מצאתי כי הפרסום נשוא התביעה עולה כדי לשון הרע במובן הקבוע בדין ואסביר.

אמנם עיקר תביעתו של התובע מבוססת על הביטוי הספציפי "שרלטן", אולם יש לבחון בנסיבות העניין את הפרסום בכללותו:

"פרשנותו של קטע בפרסום חייבת ליתן את הדעת גם לקטעים האחרים, על-מנת שהתמונה תהא שלמה- הרי זו ברגיל התמונה הנגלית בסופו של דבר גם לעיני הקורא או הצופה שנחשף לפרסום" (לעניין זה ראה: ע"א 9462/04 בן ציון מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ (פורסם בנבו, 28.12.05).

בפוסט נשוא התביעה שנכלל בו הביטוי "שרלטן" נרשם ע"י הנתבעת, כדלקמן:

"חברים יקרים. אני 15 שנה עם האורטיקריה הארורה. במשך 10 שנים לקחתי סטרואידים ללא אבחנה בכמויות אדירות והשמנתי 30 קילו. בלי זה לא יכולתי להתמודד עם המחלה. עשיתי קיצור קיבה ואחרי כמה חודשים נפגשתי עם פרופ' אליאס טובי והוא גילה לי את זריקת הקסם Xolair. מאז אני מזריקה פעם בחודשיים בערך, או מתי שמתחיל לצאת לי הנגע הראשון. אם לא אחכה איך אדע אם יום אחד המחלה הארורה הזו תעזוב אותי????!! אל תסבלו אפילו לשניה. זו זריקת קסם. יום אחריה אין כלום! הכל עובר. יש כאלה שמחזיקים חודש, אני כבר מחזיקה חודשיים בלעדיה עד שצריכה שוב. רמי מור שרלטן וכל מי שמנסה להגיש שיש לו דרך לרפא משקר. הייתי אצל כולם!! עשיתי את כל הטיפולים האלטרנטיביים שקיימים. נאדה. רק הזריקה עוזרת."

לשאלת ביהמ"ש בדיון מיום 2.6.20 מדוע היה צורך לנקוב בביטוי "שרלטן" ביחס לתובע, הנתבעת טענה כי :

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 11968-02-20 מור נ' יניב

"יש שני אנשים שהם כביכול פועלים בשמו. בכל פוסט שמישהו מסכן ואומלל כמוני מתלונן על המחלה, לא יעבור רגע ושני החברה האלה ממליצים על רמי מור. רק רמי מור, רק הוא עוזר. הם מדברים רעות על התרופה וכמה היא מזיקה. אני ידועה בתור אחת שקצת נמהרת ופזיזה ומתלהמת...אנשים שם בוכים שיצילו אותם וכל שנייה, על כל פוסט תלכו לרמי מור ואז אמרתי תעזבו את השרלטן הזה. רק הזריקה עוזרת. באותו התרגשות של רגע נפלטה לי המילה שרלטן" (סע' 16-24, בעמ' 2 לפרוטוקול).

לאחר בחינת הדברים הנ"ל ושמיעת הסבריה של הנתבעת בנוגע לנסיבות בהן נאמרו, והתרשמותי מאופן התנהלותה של הנתבעת בכלל לרבות באולם הדיונים הרי שמצאתי שהפרסום של הנתבעת כמפורט לעיל מבוסס על תיאור המקרה הפרטי שלה ומהווה הבעת דעה אישית המבוססת על הסקת מסקנות מהתנסותה האישית בטיפול במחלה. ממקרא הפרסום בכללותו עולה שהנתבעת הביעה תחושה אישית המבטאת את רגשותיה ואת ביקורתה ביחס לטיפולים האלטרנטיביים שמציע התובע ומטפלים אחרים.

לא הוספו טענות עובדתיות להאדיר את תחושת הנתבעת ולהשחיר את פני הנתבע, אלא הובעה דעתה לפיה התובע כמטפל אלטרנטיבי בבעיות העור, אינו בעל הסמכה והכשרה רפואית מתאימה לטפל במחלה.

הנתבעת לא התיימרה לקבוע עובדות נחרצות ביחס לכישוריו ורמת שירותו של התובע כלפי כל לקוחותיו והיא רק ביקשה להביע את דעתה האישית בנושא ובמיוחד את תחושותיה שלה. כך שבאותו פרסום שזורים ביטויים הקשורים לעולם הרגש והדעה ולא לעולם העובדות. נראה לי כי ייחוס תכנון מוקדם או שיטתי לפרסום הנ"ל אינו מותאם לנסיבות ולנתבעת כפי שהתרשמתי במעמד הדיון.

דברי הביקורת פורסמו במקום המיועד לכך- בקבוצה סגורה העוסקת במחלת האורטיקריה. לא מצאתי כי דברי הביקורת היו מוגזמים או כללו מילים קשות או גידופים. כך גם ביחס למילה "שרלטן" שיוחסה לתובע, וזאת בשים לב לכך שמדובר בהתבטאות בודדת וחד פעמית שהנתבעת התנצלה עליה והסירה את הפוסט המדובר.

(השוו: בר"ע 850/06, 1632/07 (מחוזי חי') רמי מור נ' ברק אי. טי. סי. (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (פורסם בנבו, 22.4.07), ביחס לפרסומים באינטרנט שכללו ביטויים כמו "רמי מור שרלטן" ו "רמי מור הוא גנב", שנפרסו על פני שלושה חודשים ונעשו באתר מקצועי מוביל בו הקורא הסביר מייחס משקל לדברים המתפרסמים בו, שם נקבע כי מדובר בפרסום החורג

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 20-02-11968 מור נ' יניב

מהבעת דעה לגיטימית בקבוצה מצומצמת יחסית). הביטויים בהם נעשה שימוש והפרסום כפי שנעשה בנסיבות העניין, המהווים דעה אחת מני רבים, מידת אמיתותם נתונה לביקורת וסגנונם אינו חריג להתבטאויות של רבים מהגולשים הישראלים בפוסטים במסגרת הרשתות החברתיות. בחינת הביטוי הספציפי היחיד שיוחס לתובע עצמו ("שרלטן") ויתר הנסיבות שפורטו לעיל כל אלה מובילים לקביעה כי הפרסום אינו עובר את הרף הדרוש בנסיבות העניין לצורך הקביעה כי מדובר בלשון הרע.

הדברים מקבלים משנה תוקף לאחר בחינת הדברים ושמיעת הסבריה של הנתבעת כאמור ולא שוכנעתי כי מטרתה של התובעת הייתה לפגוע בתובע ו/או במשלח ידו. הגם שהתובע כמובן רשאי לטעון לפיצוי ללא הוכחת נזק, לא הוכיח בפועל נזקים כלשהם שנגרמו לו כתוצאה ממעשיה, וזאת בשים לב לכך שהפרסום בכללותו הוסר ע"י הנתבעת.

משלא מצאתי כי ש בפרסום כדי לעמוד ברף הדרוש לקביעתו כלשון הרע, לא נדרשתי לדון בהגנות השונות להן טענה התובעת (גם אם לא מפורשות) לרבות "אמת דיברתי" והגנת תום הלב.

סוף דבר

התביעה נדחת.

בנסיבות העניין ונוכח כל האמור לעיל - לא יהיה צו להוצאות.

צד המבקש להשיג על פסק דין זה רשאי להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 15 יום ממועד קבלתו.

ניתן היום, י"ב סיוון תש"פ, 04 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

אבגיל
אבגיל זכריה, שופטת

בית משפט לתביעות קטנות בעכו

ת"ק 11968-02-20 מור נ' יניב